

DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH PAN

Rocznik Pedagogiczny 37/2014
PL ISSN 0137-9585

MIROŚLAW KOWALSKI
Uniwersytet Zielonogórski

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU NAUK PEDAGOGICZNYCH POLSKIEJ AKADEMII NAUK W ROKU 2013¹

Minął kolejny rok działalności Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Niezmiernie trudno jest na kilku stronach przybliżyć pełny obraz różnych form całorocznej działalności (debat, spotkań, konferencji, seminariów, ocen i opinii prawnopublicznych itd.) Komitetu. Poniżej – w sposób bardzo ogólny – zaprezentowane zostały tylko najważniejsze formy aktywności Komitetu (oraz jego Zespołów), jak również niektóre zagadnienia poruszane na kolejnych posiedzeniach Prezydium Komitetu oraz całego jego gremium.

23 stycznia 2013 roku w Sali Lustrzanej Pałacu Staszica w Warszawie odbyła się konferencja naukowa komitetów naukowych Polskiej Akademii Nauk (Komitetu Nauk Pedagogicznych oraz Komitetu Prognoz *Polska 2000 Plus* pt.: *Edukacja w Polsce: diagnoza, modele, prognozy*). Głównym celem Konferencji było przeprowadzenie analizy i przedyskutowanie stanu systemu kształcenia w Polsce na każdym jego poziomie, od szkoły podstawowej począwszy, a na studiach doktoranckich kończąc. Oba Komitety chciały tą drogą zabrać głos w ogólnokrajowej dyskusji i zaprezentować opinie swoich członków, ekspertów, związanych profesjonalnie z procesem i systemem kształcenia.

W debacie wzięli udział uczeni, członkowie PAN, zainteresowani debatą dziekani wydziałów i dyrektorzy instytutów pedagogicznych polskich uniwersytetów oraz akademii, jak i młodzi doktorzy i doktoranci.

Konferencję otworzył – podkreślając jej wagę – Prezes Polskiej Akademii Nauk, a zarazem Przewodniczący Komitetu Prognoz *Polska 2000 Plus* prof. Michał Kleiber. Już wcześniej – na łamach periodyku „Nauka” (2012, nr 3) Prezes PAN dał wyraz swojemu stanowisku w artykule pt. *Edukacja, nauka i kultura – kluczowe determinanty przyszłości Polski*, pisząc m.in.: *Do kluczowych*

¹ Sprawozdanie przygotowano na podstawie protokołów z posiedzeń Komitetu (sporządzanych przez M. Kowalskiego) oraz informacji zawartych na blogu prof. B. Śliwerskiego <http://sliwerski-pedagog.blogspot.com/>.

problemów stojących przed nami wielu z nas niejako automatycznie zaliczyłoby problematykę gospodarczą oraz międzynarodową. To te dziedziny wydają się głównie kształtować nasze codzienne emocje, obawy i nadzieje. **Patrząc w nieco dalszą przyszłość, nie sposób jednak wśród otaczających nas problemów i pytań domagających się mądrych odpowiedzi i gruntownych analiz nie uznać za kluczową także, a może przede wszystkim, problematykę edukacji, nauki i kultury** (podk. M.K.). Dziedziny te tworzą bowiem ten szeroki sektor życia, którego ukształtowany dzisiaj charakter w znacznej mierze przesądzi o kondycji naszego kraju na wiele nadchodzących dziesięcioleci – wręcz o jego sukcesie bądź porażce rozwojowej.

Wśród referujących byli m.in.:

– **prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński**, który – w referacie *Pilne kwestie naprawcze systemu edukacji* – skupił uwagę na pilnych kwestiach naprawczych systemu edukacji. Wystąpienie miało charakter ważnego wezwania do przemyślenia zasadniczych, całościowych i głębokich zmian systemu edukacji w Polsce. Politykę oświatową w Polsce cechuje – zdaniem profesora – *chaos, upartyjnienie, krótkofalowość, rozczłonkowanie oraz pozbawienie jej spójności i konsekwencji, co jest sprzeczne z konstytucyjnymi zasadami demokracji, subsydiarności, równości szans oraz rozdziału państwa i Kościołów*. Prof. Zbigniew Kwieciński mówił też o *umasowieniu fikcyjnego wykształcenia wyższego, w którym dyplomy nie mają pokrycia ani w kompetencjach kadr je legitymizujących, ani w kompetencjach absolwentów. Przetłamanie kształcenia akademickiego na trzyletnie „studia” zawodowe i dwuletnie „studia” drugiego stopnia doprowadziło de facto do samobójstwa uniwersytetów*.

– **prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski** wygłosił referat o tytule *Kształcenie zawodowe w szkołach ponadgimnazjalnych a oczekiwania pracodawców wobec absolwentów*. Wiceprzewodniczący KNP PAN mówił o: dysfunkcjach kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych; braku doradztwa zawodowego już na poziomie kształcenia gimnazjalnego; nieodpowiedzialnym zamykaniu szkół zawodowych i zniechęcaniu młodzieży do pobierania w nich nauki; nieuzasadnionym z punktu widzenia całości procesu kształcenia skupianiu uwagi głównie na jego efektach, a pomijaniu sfery teleologicznej, metodycznej i organizacyjnej, w tym braku powiązań edukacji zawodowej z przemysłem i sektorem usług itd.

– **prof. Andrzej P. Wierzbicki** w referacie *Słabości sektora innowacyjnego a edukacja w Polsce* przytaczał empiryczne dane na temat rzeczywistych powodów pozornej tylko niezdolności polskich uczonych do rywalizowania z naukowcami świata. Po pierwsze ocena tego poziomu zależy od tego, jakimi będziemy operować wskaźnikami. *Nie jest bowiem prawdą, że to polska nauka jest niewydajna czy nieskuteczna (jak to często sugerują międzynarodowe firmy doradcze, którym zresztą wcale nie zależy na dobrej opinii o nauce polskiej): jeśli mierzyć jej skuteczność nawet tak prymitywnymi wskaźnikami, jak stosunek przeciętnej liczby cytowań prac badaczy polskich do finansowania nauki jako procentu PKB, to nauka polska okazuje się bardzo skuteczna*. Po drugie profesor

udokumentował, że od 1991 r. finansowanie badań naukowych przez państwo w ciągu ostatniego dwudziestolecia z przyczyn doktrynalnych pozostawało poniżej progu, którego przekroczenie sprzyjało kumulacji zjawisk patologicznych. Ten stan rzeczy nadal się utrzymuje, a nawet pogłębia (m.in. przez patologiczną ocenę parametryczną osiągnięć naukowych, przez degradację i zanik funkcji badawczych uniwersytetów i spadek prestiżu nauczyciela akademickiego).

– **prof. dr hab. Bogusław Śliwerski** w referacie *Polityka oświatowa MEN między demokracją a etatyzmem* naszkicował proces demokratyzacji – a właściwie jego brak w polskim szkolnictwie od przełomu politycznego w 1989 roku. Przewodniczący KNP PAN swoje spostrzeżenie odniósł do m.in. powszechnie konstатовanego niskiego poziomu kompetencji społecznych młodzieży (np. brak umiejętności współdziałania dla dobra wspólnego). Profesor zaprezentował wyniki przeprowadzonych przez siebie w latach 2010–2012 ogólnopolskich badań nad stanem uspołecznienia szkół publicznych, w szczególności kładąc nacisk na *wszechdominację organokracji pospolitej* (tworzenie pozorów zaprowadzania procedur demokratycznych w edukacji przez powoływanie do istnienia organów społecznych, które *de facto* nie mają żadnego wpływu na kształt polityki oświatowej).

– **prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak** w wystąpieniu zatytułowanym *Od podstawy programowej do egzaminów maturalnych* podkreśliła niedoceniającie w formalnej instytucjonalnej edukacji potencjału tkwiącego w życiu codziennym, szans i możliwości uczenia się w każdej sytuacji. „Większość ludzi lubi się uczyć, ale tylko niektórzy lubią chodzić do szkoły”. To stwierdzenie przyjęła za podstawę poszukiwania odpowiedzi na pytania o przesłanki i warunki uczenia się, pozyskiwania umiejętności oraz okoliczności ich weryfikacji także poza szkołą, poza formalnym systemem oświaty. W odwołaniu do poziomów uczenia się G. Batesona wskazała na nieuwzględnianie w instytucjonalnym kształceniu możliwości transkontekstualności uczenia się i wciąż dominujące skupianie się na uczeniu faktów. Świadczą o tym podstawowe dokumenty wyznaczające cele/efekty edukacji (podstawa programowa kształcenia ogólnego, KRK) oraz sposoby ewaluacji (egzamininy zewnętrzne i sprawdziany). Na tym tle postawiła pytanie: Jakich nauczycieli potrzebuje edukacja – przewodników i tłumaczy czy funkcjonariuszy i strażników pamięci?

W bardzo żywej dyskusji wzięli udział m.in. **prof. Maria Dudzikowa** (mówiła o mechanizmach i uwarunkowaniach działalności pozornej w polityce oświatowej MEN, w wyniku której nauczyciele, uczniowie i ich rodzice stają się jej ofiarami. Edukacja spełnia toksyczną rolę), **prof. Kazimierz Denek** (wskazywał na klęskę humanistycznego kształcenia w wyniku orientowania pomiaru jakości kształcenia jedynie na efekt), **prof. Henryka Kwiatkowska** (podjęła wątek kryzysu uczenia się jako problem współczesnej edukacji) **prof. Franciszek Szlosek** (podkreślał konieczność zajęcia stanowczej postawy wobec kolejnych „reform urzędniczych”). Na zakończenie obrad **prof. Irena Wojnar** – nawiązując do dziedzictwa myśli prof. Bogdana Suchodolskiego – podkreśliła ogromne znaczenie analiz makropolitycznych polityki oświatowej, jakiej doko-

nał prof. B. Śliwerski oraz upomniała się o kwestie zwiększenia w edukacji troski o jednostkę ludzką, o jej godność, kreatywność i prawo do samorealizacji.

6 marca 2013 roku w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbyło się posiedzenie Komitetu. Zostało ono podzielone na dwie części: statutową (opiniowanie kandydatów na członka korespondenta, członka rzeczywistego i członka zagranicznego PAN) i merytoryczną (aktualne problemy pedagogiki w świetle polityki szkolnictwa wyższego i nauki). W części pierwszej pozytywnie zaopiniowano zgłoszonych przez członków rzeczywistych i członków korespondentów PAN kandydatur (prof. Z. Kwieciński, prof. B. Śliwerski, prof. P. Lipman) w wyborach na członków Akademii. W drugiej części posiedzenia odbyła się dyskusja po wystąpieniu prof. dr hab. Marii Czerepaniak-Walczak nt. aktualnych problemów pedagogiki w świetle polityki szkolnictwa wyższego i nauki. Omówiono m.in.: zadania i funkcje przypisane promotorom pomocniczym (z perspektywy analizy wyników badań ankietowych nt. powoływania promotorów pomocniczych) – prof. M. Szymański; kwestie ilości, jakości wydawanych czasopism pedagogicznych – prof. H. Kwiatkowska; preferowane przez ministerstwo badania stosowane, marginalizację nauk humanistycznych i społecznych oraz kapitału społecznego i kulturowego w przestrzeni działań ministerialnych – prof. K. Przyszczykowski; problemy związane z uzyskiwaniem środków finansowych na badania oświatowe, wdrożeniowe; marginalizowanie przez pracowników resortu szkolnictwa wyższego pracowników naukowych – prof. E. Gruszczyk-Kolczyńska; zasady finansowania szkolnictwa wyższego oraz zasadność działań PKA – prof. B. Kromolicka; zasady i formy kontroli jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym – prof. D. Klus-Stańska.

27 czerwca 2013 roku w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbyło się kolejne posiedzenie Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. W części pierwszej posiedzenia działalność Letnich Szkół Młodych Pedagogów oraz koncepcję pisma *Parezja* (Forum Młodych Pedagogów przy KNP PAN) przybliżyli członkowie Zespołu Samokształceniowego Doktorów działającego przy KNP PAN² (dr A. Korzeniecka-Bondar; dr Przemysław Grzybowski, dr M. Chutorański, dr E. Bochno, dr B. Tołwińska). Sprawę patronowania przez Komitet czasopismu *Parezja* poddano pod głosowanie. W głosowaniu wszyscy obecni członkowie KNP PAN poparli potrzebę utworzenia czasopisma. W części zamkniętej (informacyjno-dyskusyjnej) omówiono m.in.: dotychczasowe prace i spotkania w sprawie dopisania pedagogiki także w dziedzinie nauk humanistycznych /Prezydium RGSzW (12.06.2013); prof. J. Lubacz – pełne poparcie /Prezydium CK (24.06.2013) jednogłośnie stanowisko/ MNiSW (26.06.2013); rozmowy z M. Czają – Dyr. Departamentu Organizacji Szkolnictwa Wyższego,

² Opiekun naukowy Zespołu – prof. dr hab. Maria Dudzikowa.

Kontroli i Nadzoru (DKN); D. Czarnecką z-ca Dyrektora Departamentu Strategii/ – prof. B. Śliwerski; działań na rzecz pozyskania środków na: wydawanie czasopisma Rocznik Pedagogiczny i organizację XXVII LSzMP – prof. B. Śliwerski; sprawę habilitacji zagranicznych (w Słowacji) – prof. B. Śliwerski; pismo prof. Mirosławy Marody (wiceprezes PAN) w sprawie opinii, którą przedłożyła (w imieniu Zespołu problemowego ds. Polityki Oświatowej KNP PAN) prof. Dorota Klus-Stańska³; diagnozę stanu oświaty polskiej – prof. T. Pilch; konieczność zdiagnozowania stanu czasopism wraz z ustaleniem publikacji o zasięgu lokalnym, ponadlokalnym, ogólnokrajowym – prof. H. Kwiatkowska. Wiceprezes PAN żądała na piśmie od zgromadzenia plenarnego KNP PAN ustosunkowania się do rzekomego naruszenia przez prof. B. Śliwerskiego Statutu Komitetu, skoro przekazał do MEN stanowisko w sprawie projektowanej przez ten resort reformy obniżenia wieku obowiązku szkolnego bez akceptacji całego Komitetu. Tymczasem, jak wyjaśniał to Przewodniczący KNP PAN, wszystkie projekty zmian czy reform, jakie przekazuje MEN do KNP PAN były i są rozpatrywane przez sekcje problemowe (w tym przypadku analizowała ww. projekt Sekcja ds. Polityki Oświatowej, którą kieruje prof. Kazimierz Przyszczypkowski), a następnie przekazywane są przez Przewodniczącego Komitetu do MEN. Trudno, by przekazywane przez resort edukacji w różnych okresach roku szkolnego projekty nowelizacji ustaw czy rozporządzeń miały decydować o powinności zwoływania posiedzeń plenarnych całego Komitetu, gdyż ten ma znacznie szersze zadania i powinności w świetle przyjętych regulacji statutowych PAN. Wszystko zatem odbywa się zgodnie z prawem. Członkowie KNP PAN w głosowaniu jednogłośnie poparli Przewodniczącego, kierując stosowną uchwałą do prof. M. Marody. Ingerencja wiceprezes PAN w działanie zespołu ds. polityki oświatowej KNP, którego profesorowie-eksperti przygotowują zgodnie z obowiązującą procedurą opinię aktów prawnych dla MEN nie znalazła akceptacji, szczególnie że władze PAN odwołały się do opinii radcy prawnego. Ta była wysoce niekompetentna, co obniża autorytet władz PAN. Komitet wystosował stosowne uchwały w tej sprawie, nie uzyskując na nie żadnej odpowiedzi.

W dalszej części obrad prof. Bogusław Śliwerski:

– przedstawił *Stanowisko Zespołu ds. oceny czasopism* „Uznano, że istniejący obecnie system parametryzacji czasopism humanistycznych i społecznych jest krzywdzący dla tych nauk, szczególnie jeśli chodzi o umiejscowienie czasopism wydawanych w Polsce, ale także najważniejszych czasopism zagranicznych w poszczególnych dyscyplinach”;

– podkreślił, że: na obecnie funkcjonujących listach czasopism B i C brak wielu poważnych czasopism zagranicznych; punktacja najważniejszych polskich

³ Ingerencja wiceprezes Mirosławy Marody w działanie zespołu ds. polityki oświatowej Komitetu Nauk Pedagogicznych, którego profesorowie-eksperti przygotowują zgodnie z obowiązującą procedurą opinię aktów prawnych dla MEN. Niczym nieuzasadnione szantażowanie opinią radcy prawnego przewodniczącego KNP PAN i członków KNP PAN przez Panią wiceprezes PAN prof. M. Marody – obniża autorytet władz PAN. Komitet wystosował stosowne uchwały w tej sprawie do władz PAN.

czasopism humanistycznych i społecznych jest spłaszczona i zaniżona w stosunku do czasopism z innych dziedzin nauki; są natomiast pełne punktowanych stosunkowo wysoko pism o zasięgu lokalnym i popularnonaukowym;

– zaproponował przeprowadzenie analizy jakościowej wszystkich pedagogicznych czasopism (aby – razem z np. dziekanami, środowiskiem akademickim – stworzyć ranking czasopism);

– przedstawił ustalone przez Zespół warunki „progowe”, jakie powinny spełniać czasopisma podlegające kategoryzacji: opublikowanie co najmniej 15 artykułów w ciągu dwóch ostatnich lat; ukazanie się w ciągu ostatnich 2 lat co najmniej 2 numerów; wydanie co najmniej 4 numerów od momentu powstania do poddania się kategoryzacji; w pełni naukowy charakter publikacji; umieszczenie w co najmniej 2 bazach naukowych; zamieszczanie tytułów i streszczeń artykułów w języku kongresowym; posiadanie samodzielnej strony internetowej (z odrębnym adresem WWW.); wprowadzenie procedury recenzowania, z opisem dostępnym na stronie internetowej; co najmniej 2 recenzje dla każdego artykułu naukowego; archiwizowanie recenzji; co najmniej 50% udziału recenzentów zewnętrznych; nie mniejszy niż 10% odsetek odrzucanych tekstów; treści związane z dyscypliną naukową określoną w rozporządzeniu MNiSW. Wskazał, że czasopisma, które wykażą się ww. warunkami „progowymi” zostaną podzielone na trzy kategorie: czasopisma o znaczeniu globalnym dla danej dyscypliny/dyscyplin; czasopisma o znaczeniu ponadregionalnym; czasopisma o zasięgu regionalnym/lokalnym. O zaliczeniu do poszczególnych kategorii decydować powinna przede wszystkim ocena ekspercka zawartości czasopism za ostatnie dwa lata. Jednocześnie podkreślił, że:

* w przypadku czasopism zaliczonych do kategorii I do warunków „progowych” włączony jest też wymóg wydawania pisma w języku kongresowym lub języku podstawowym dla dziedziny. Jako spełnienie tego wymogu może być traktowane opublikowanie w wersji elektronicznej co najmniej jednego numeru czasopisma rocznie w języku kongresowym;

* w przypadku czasopism z kategorii I i II do warunków „progowych” włączony jest też wymóg umiędzynarodowienia rady naukowej (co najmniej 30% jej członków powinno pochodzić spoza Polski).

O lokacie w obrębie poszczególnych kategorii czasopism decydować też powinny dodatkowo:

- * częstotliwość wydawania (kwartalnik, półrocznik, rocznik);
- * zróżnicowany skład autorów, mierzony przez liczbę reprezentowanych przez nich ośrodków naukowych;
- * dostępność tekstów w wersji elektronicznej.

Podkreślił także, że odstawowym celem tak rozumianej kategoryzacji jest znaczące podniesienie punktacji ministerialnej czasopism humanistycznych i społecznych, adekwatnej do poziomu naukowego tych pism.

W dniach 14–15 października odbyło się wyjazdowe posiedzenie Prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w Krakowie, które było powiązane z potrzebą, z jednej strony uczestniczenia Komitetu w obchodach Komisji Edukacji Naukowej na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie, z drugiej zaś koniecznością omówienia spraw związanych z realizacją bieżących zadań, przygotowania uwag i opinii, m.in. w następujących sprawach: ocena sprawozdań sekcji i zespołów KNP PAN; KNP PAN w sferze publicznej i wewnątrzinstytucjonalnej (w PAN); ocena czasopism pedagogicznych.

Warto również wskazać, że:

– w strukturze Komitetu działają następujące Komisje: ds. czasopism i wydawnictw; ds. nagród naukowych; kształcenia młodej kadry; polityki szkolnictwa wyższego; ds. polityki oświatowej; ds. informacji, które podejmowały i wyrażały opinie i oceny związane z funkcjonowaniem systemu oświaty i szkolnictwa wyższego (m.in.: prof. Maria Czerepaniak-Walczak, *Uwagi do Projektu założeń do Ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw*; prof. Dorota Klus-Stańska, *Uwagi do projektu nowelizacji ustawy o systemie oświaty*; prof. Bogusław Śliwerski, *Projekt zasad regulujących powoływanie i odwoływanie promotora pomocniczego w przewodzie doktorskim*;

– w ramach działalności wydawniczej (pod patronatem KNP PAN) ukazały się:

- następujące czasopisma naukowe: *Studia z Teorii Wychowania; Pedagogika Społeczna; Resocjalizacja Polska; Biuletyn Historii Wychowania; Przegląd Pedagogiczny; Rocznik Pedagogiczny, Studia Pedagogiczne, Chowanna; Pedagogia Christiana*;

- monografie autorskie (red. serii: B. Śliwerski): Szempruch J., *Pe-deutologia. Studium teoretyczno-empiryczne*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; Wysocka E., *Diagnostyka pedagogiczna. Nowe obszary i rozwiązania*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; Siemieniecki B., *Pedagogika kognitywistyczna. Studium teoretyczne*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; Szymański M.J., *Socjologia edukacji. Zarys problematyki*, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; książki z serii „Pałace problemy” – (red. serii: M. Dudzikowa, H. Kwiatkowska): *Sprawcy i/lub ofiary działań pozornych w edukacji szkolnej*, red. M. Dudzikowa, K. Knasiecka-Falbierska, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; *Fabryki dyplomów czy universitas?* red. M. Czerepaniak-Walczak, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; *Człowiek z niepełnosprawnością w rezerwacie przestrzeni publicznej*, red. Z. Gajdzica, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013; *Patriotyzm i nacjonalizm. Ku jakiej tożsamości kulturowej?* red. J. Nikitorowicz, Kraków: Oficyna Wydawnicza „Impuls” 2013;

– zgodnie z ponaddwudziestosześcioletnią już tradycją Komitet zorganizował XXVII Letnią Szkołę Młodych Pedagogów KNP PAN (Wojanów, 23.09.2013–28.09.2013), w której uczestniczyły 83 osoby z całego kraju, z wszystkich uczelni publicznych i częściowo niepublicznych. Kierownikiem naukowym szkoły była po raz dwudziesty prof. Maria Dudzikowa. Podczas Letniej Szkoły Młodych Pedagogów uczestnicy mieli okazję wysłuchania wykładów profesorów, wybitnych specjalistów z różnych dyscyplin naukowych, a posiadających osiągnięcia w łączących tematycznie debatę Szkoły kwestiach edukacji między sferą publiczną a prywatną. Dzięki temu młodzi naukowcy mieli możliwość skorzystania z wiedzy, najnowszych wyników badań, a także dodatkowo z konsultacji i wsparcia naukowców myśli społecznej i humanistycznej w ramach tzw. „Spotkań z Mistrzem”, a więc z pedagogiki, socjologii, kulturoznawstwa, filozofii czy nauk o polityce: prof. dr hab. Maria Dudzikowa (UAM Poznań); prof. UŚ dr hab. Zenon Gajdzica (Uniwersytet Śląski); prof. UAM dr hab. Marek Krajewski (Uniwersytet Adama Mickiewicza); prof. dr hab. Zbigniew Kwieciński (Dolnośląska Szkoła Wyższa); ks. prof. KUL dr hab. Marian Nowak (Katolicki Uniwersytet Lubelski); prof. DSW dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz (Dolnośląska Szkoła Wyższa); prof. UW-M dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski); prof. dr hab. Marek Pawlak (Katolicki Uniwersytet Lubelski); prof. dr hab. Eugenia Potulicka (Uniwersytet Adama Mickiewicza); prof. DSW dr hab. Maria Reut (Dolnośląska Szkoła Wyższa); dr hab. Robert Szwed (Katolicki Uniwersytet Lubelski); prof. dr hab. Bogusław Śliwerski (APS Warszawa); prof. dr hab. Elżbieta Tarkowska (Akademia Pedagogiki Specjalnej);

– wydano monotematyczne czasopismo „Przegląd Badań Pedagogicznych” (wydawca: Instytut Pedagogiki UMK w Toruniu) poświęcone błędom metodologicznym w badaniach pedagogicznych. Pokłosie konferencji – KNP PAN w Toruniu w czerwcu 2012 r.;

– KNP był patronem naukowym dwudziestu konferencji krajowych i międzynarodowych (szczegółowy wykaz konferencji zamieszczono w dziale „Sprawozdania i Informacje o Konferencjach” w tym numerze „Rocznika Pedagogicznego”);

– Komitet objął patronatem Pracownię Narzędzi Badawczych na UMK w Toruniu, która wydała pierwsze wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne (autorzy: prof. M. Rubacha, prof. K. Rubacha) – TEST POCZUCIA SKUTEKZNOŚCI. Podręcznik zawiera informacje o warunkach, w jakich należy stosować TPS, by zapewnić badaniu wysoki poziom trafności wewnętrznej. Badania konstrukcyjne i walidacyjne trwały 6 lat i zostały oparte na niemal 1,5-tysięcznej próbie losowej;

– pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk odbył się Ogólnopolski Sprawdzian Czytania ze Zrozumieniem pod hasłem: „Rozumiem to, co czytam. Czytam to, co rozumiem”. Pomysłodawcą oraz organizatorem sprawdzianu i autorem tekstów do sprawdzianu jest warszawski polonista, założyciel Centrum Edukacji Humanistycznej „LOGOS”, a także nauczy-

ciel akademicki Katedry Pedagogiki Szkolnej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie – Andrzej Michalski (celem sprawdzianu było zdiagnozowanie poziomu umiejętności czytania ze zrozumieniem wśród dzieci i młodzieży od pierwszej klasy szkoły podstawowej do trzeciej klasy szkoły ponadgimnazjalnej oraz zwrócenie uwagi na umiejętność czytania ze zrozumieniem jako jeden z kluczowych komponentów alfabetyzacji młodych pokoleń);

– w ramach działalności integrującej Komitet po raz kolejny patronował Polsko-Ukraińskiej współpracy naukowej w zakresie pedagogiki pracy (Polsko-Ukraińskie Forum Pedagogów, Kraków 24–25 września 2013; wydana publikacja: *Interdyscyplinarność pedagogiki i jej subdyscypliny*, red. Z. Szarota, F. Szlosek, Radom: Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB 2013);

– członkowie KNP PAN (profesorowie Z. Kwieciński – przewodniczący, B. Śliwerski – członek, M.S. Kwiatkowski – członek prezydium, Z. Melosik – członek prezydium) zostali powołani do składu Komitetu Rozwoju Edukacji Narodowej przy I Wydziale PAN;

– Komitet aktywnie promuje młodych uczonych, między innymi poprzez działający od 6 lat (pod kierownictwem naukowym prof. Marii Dudzikowej i sekretarz naukowej dr Ewy Bochno) Zadaniowy Zespół Samokształceniowy Doktorów przy KNP PAN (tworzy warunki do samokształcenia; stanowi platformę naukową opartą na zaangażowaniu i zaufaniu, wspiera i stymuluje rozwój doktorów pedagogiki poprzez wymianę doświadczeń, uczenie się wspólne i wspólnie z innymi w szeroko rozumianym dyskursie intelektualnym, otwiera się na środowisko akademickie i integrację wspólnoty doktorów pedagogiki, wspiera i propaguje działalność naukową, badawczą, dydaktyczną poprzez organizowanie spotkań dyskusyjnych, seminariów, warsztatów, konferencji zarówno wewnętrznych, jak i otwartych);

– rozpoczęto diagnozę stanu rozwoju subdyscyplin nauk pedagogicznych;

– w czasie posiedzenia Prezydium KNP PAN 15 października 2013 r. powołano do składu Komitetu Nauk Pedagogicznych jego nowych członków-specjalistów, którym powierzono reaktywację działań zespołów problemowych: prof. Iwonę Chrzanowską (WSE UAM w Poznaniu) – do kierowania Zespołem Pedagogiki Specjalnej, dr hab. Józefę Bałachowicz prof. APS do kierowania Zespołem Pedagogiki Elementarnej i prof. Stanisława Palkę do współkierowania Zespołem Pedagogiki Ogólnej.

Na zakończenie należy podkreślić, iż Komitet Nauk Pedagogicznych w ramach oceny parametrycznej działalności komitetów naukowych za lata 2012–2013⁴ został sklasyfikowany na drugim miejscu (na 24 komitety) w Wydziale I Nauk Humanistycznych i Społecznych, zaś na IV miejscu spośród wszystkich komitetów naukowych PAN, a jest ich 95.

⁴ Ocenę przeprowadził zespół oceniający Rady Kuratorów Wydziału I (w składzie: prof. S. Gajda, prof. J. Kurczewska i prof. R. Nycz).